

Ni har planen, men har vi lösningen?

Hej stadsplanerare, planarkitekter och exploatörer! Ni som jag har väl inte missat att idén om att riva och bygga nytt börjar bli svårare och svårare att motivera? Spelplanen håller på att ritas om, även för oss inredningsarkitekter. Vi kan inte längre motivera varför vi ska köpa nya möbler när vi redan har massor, och därför har vi börjat renovera befintligt möblemang i större utsträckning.

Text: Julia Niklasson

Passagenhuset, 1973–2023, arkitekt Bengt Lindros

”planarkitekter kan (...) ta större hänsyn till byggda strukturer och tänka i termer av ommöblering.”

D

et som i grund och botten skiljer inredningsarkitekter från husarkitekter och planarkitekter är att vi aldrig har utgått från idén om ”ground zero”. I praktiken gör inte hus och planarkitekter det heller, men inredningsarkitektur bygger redan från början på att förhålla sig till existerande strukturer. När vi kommer in i ett projekt finns det redan en detaljplan och väggar att ta hänsyn till. Det låter ju lite som den nya verkligheten för andra typer av arkitekter. Av klimatmässiga skäl måste vi börja acceptera att mycket av det vi har byggt är här för att stanna. Gjort är gjort, så vad gör vi nu?

Kanske måste en planarkitekt börja tänka som en inredningsarkitekt och vice versa? Jo, vi inredningsarkitekter har mycket att lära från er, speciellt idén om tid. När jag hade en kort projektställning på Uddevalla kommuns planenhet, pratade mina kollegor i tidsenheter som 50-100 år! Jag häpnade, kan arkitekter tänka så långt? Bör vi inredningsarkitekter också tänka så långt? Jag tror att vi bör det, jag tror att vi ska våga tänka att våra inredningar ska kunna stå pall 100 år av klimatförändringar. Även vi måste våga ta höjd och tänka långsiktigt.

Jag tror även att planarkitekter kan inspireras av inredningsarkitekternas tanke-sätt genom att ta större hänsyn till byggda strukturer och tänka i termer av ommöblering. Kanske detaljplanerna måste bli mer resursstyrda än juridiska. Ett löjligt men konkret exempel: som utgångspunkt bör vasken helst vara där det redan finns tillgång till VVS när

en inredningsarkitekt ritat ett kök. Med denna logik bör lägenheter, eller vilken funktion vi nu behöver utöka, helt enkelt vara där det redan finns tomta hus och infrastruktur i första hand och inte där det finns markanvisning för bostäder.

Jag får det att låta enkelt och banalt, jag är medveten om en detaljplans komplexitet, samtidigt är den inte en naturlag utan något vi själva har skapat i en tid som hade andra förutsättningar än idag. Planering och inredningsarkitektur kan inte längre leva i parallella universum, vi måste snacka och utbyta kunskaper mer eftersom vi står inför samma utmaningar.

När ACAN lyfte rivningen av Passagenhuset i Stockholm, ett beslut som jag förmodar utretts och beslutats med hjälp av stadsplanerare och ingenjörer, så kunde jag inte hjälpa att fundera på om beslutet kunnat bli annan om en inredningsarkitekt hade fått titta på lösningar. Jag tänker framför allt på fastighetsägarens argument att med nya krav för ventilation, så hade ”takhöjden på vissa ställen blivit ner mot två meter”. Som inredningsarkitekt ser jag här i stället möjligheten till unika rumsligheter och kreativa elevationer innan jag tänker rivning. Så till nästa gång rivning känns som enda utvägen – kontakta din lokala inredningsarkitekt.

Julia Niklasson, inredningsarkitekt med intresse för stadsplanering.

REFERENSER

ACAN, architectscan.se
SVT Kultur 4 mars 2024, svt.se/kultur/byggherren-en-rivning-gors-aldrig-lattvindigt